

CVIČENÍ 8. - Hospodářská politika

Opakování: Co je základem inflace? Jak vypadá index spotřebitelských cen? Jaké jsou problémy s tímto ukazatelem? Jaký jiný způsob měření inflace znáte (jaké má výhody a nevýhody)? Definujte inflaci zjevnou, potlačovanou a skrytou. Jaké jsou rozdíly mezi inflací mírnou, pádivou a hyperinflací? Vysvětlete co se v hospodářství děje, pokud dochází k hyperinflaci. Jaké nebezpečí spočívá v inflačních očekáváních? Jaký je rozdíl mezi inflací poptávkovou a nabídkovou? Definujte vyrovnanou a anticipovanou inflaci. Jaké jsou náklady inflace?

Hospodářská politika

Důvody státní intervence

- efektivnost a stabilita systému
 - od 30. let stabilizační politika
- nepřiměřeným tvrdostem systému + spravedlnost v rozdělovacích procesech

Hospodářská politika (HP)

- **HP** = soubor opatření, kterými je možno působit na makroekonomickou i mikroekonomickou část ekonomiky
- jinak: souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a konkrétních opatření státu
- hospodářská politika - teoretická a praktická **Ø** vztah ekonomické teorie a politiky

Uveďte příklady vztahu ekonomické teorie a politiky

- **nositelé HP** - stát; mezinárodní organizace, nadnárodní organizace

Jaké státní instituce jsou tvůrci HP?

Uveďte příklady činnosti jednotlivých nositelů HP

- + **vliv zájmových skupin**

Uveďte příklady vlivu nátlakových skupin

- **cíle HP** jsou v oblastech (stabilizační politika):

- hospodářský růst
- cenová stabilita
- plná zaměstnanost
- rovnováha ve vztahu k zahraničí

V jakém vztahu jsou jednotlivé cíle stabilizační politiky?

- **Ø magický čtyřúhelník**
- od 70. let redukce cílů - **cenová stabilita a zaměstnanost**
 - ale ostatní cíle nutné k plnění těchto cílů
- **dílčí hospodářské politiky** – **rozpočtová** (fiskální)
 - **peněžní** (monetární)
 - **důchodová**
 - **vnější obchodní a měnová politika**

Uveďte příklady jednotlivých dílčích politik

- nástroje – kvantitativní a kvalitativní

Uveďte příklady kvantitativních a kvalitativních nástrojů.

Keynesiánský typ hospodářské politiky

- hlavní cíl politika zaměstnanosti
- vazba výkonu a nezaměstnanosti \rightarrow jednostranná stimulace AD
- fiskální politika \rightarrow celkové výdaje \rightarrow zaměstnanost

Neokynesiánský typ HP

- hlavní cíl politika zaměstnanosti
- monetární politika \rightarrow Δi
- $\Delta i \rightarrow \Delta \pi \rightarrow \Delta AD \rightarrow \Delta \pi \rightarrow \Delta HDP \rightarrow \Delta U$

Konzervativní typ HP

- hlavní cíl vytvoření optimálních podmínek pro fungování trhu
- ekonomika vnitřně stabilní, X státním zásahům, X Π
- monetární politika \rightarrow peněžní masa \rightarrow cenová stabilita

Přílohy:

č.1 – Vývoj veřejných výdajů (v % HDP) 1870 – 1994

Země	1870	1913	1920	1937	1960	1980	1994
USA	3,9	1,8	7	8,6	27	31,8	33,5
Francie	12,6	17	27,6	29	34,6	46,1	54,9
Německo	10	14,8	25	42,4	32,4	47,9	49
Itálie	11,9	11,1	22,5	24,5	30,1	41,9	53,9
Nizozemsko	9,1	9	13,5	19	33,7	55,2	54,4
Japonsko	8,8	8,3	14,8	25,4	17,5	32	35,8
V.Británie	9,4	12,7	26,2	30	32,2	43	42,9
Průměr*	8,3	9,1	15,4	20,7	27,9	42,6	47,2

Zdroj: *Hospodářské Noviny* 6. 6. 1996, *průměr za 17 průmyslových zemí

č.2. Celkové vládní výdaje jako % GDP (Zdroj: European Economy Number 60, 1995)

	Dánsko	Německo*	Švédsko	USA	Japonsko
1960	24,8	32,5		27	
1965	29,9	36,7		27,1	
1970		38,5	43,7	31,6	19,4
1975	47	48,6	49,3	34,5	27,2
1980	54,8	48	61,6	33,7	32,6
1985	58,1	47,2	64,9	36,4	32,3
1990	57,4	45,3	60,7	36,7	32,3
1992	60,1	48,9	68,6	38,6	32,8
1993	62,3	49,7	74,1	37,7	33,5
1994	62,7	49,3	70,5	36,2	34,4

*- do roku 1990 SRN, po sjednocení Německo

č.3: Podíl státních dotací zemědělcům (v % celkových příjmů) v roce 1991

Země	Státní podpora (%)
Nový Zéland	4
USA	30
EU	49
Švédsko	59
Japonsko	66
Švýcarsko	80

Zdroj: LN 14.4.1993

